

Informe sobre els serveis i programes que
componen l'Agència per a l'Abordatge Integral
del Treball Sexual (ABITS)

BCN

Informe ABITS
2016

Sumari

1. Atenció de proximitat a la via pública a les treballadores sexuals.....	3
1.1 Descripció del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)	3
1.2 Atenció de proximitat a la via pública.....	3
1.3 Atenció integral a l'oficina del SAS.....	5
1.4 Abordatge del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS) en els casos de dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (TEH-FES).....	15
2. Atenció a dones que exerceixen el treball sexual en espais tancats (locals, clubs i pisos)	16
2.1 Espais visitats	17
2.2 Atenció integral a l'oficina: dones ateses que exerceixen el treball sexual en espais tancats	19
2.3 Accés a drets	20
3. Serveis i recursos de formació i millora de l'ocupabilitat.....	25
3.1 Descripció dels diversos serveis i recursos de formació i foment de l'ocupabilitat	26
3.1.1 DIR: dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució.....	26
3.1.2. DIMO: dispositiu integral per a la millora de l'ocupabilitat que s'explica a continuació	27
3.1.3. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral formal de dones que exerceixen la prostitució. Entitat Anem per Feina	28
3.1.4 Projecte de formació sociolaboral. Entitat El Lloc de la Dona	29
3.1.5 Projecte d'emprenedoria social Dona Kolors.....	31
4. Altres projectes en marxa	32
4.1 Projectes d'atenció social	32
4.1.1 Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgència intermèdia i inclusió social.....	32
4.1.2 Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública. Entitat Metges del Món.....	33
4.2 Projecte d'accions dirigides al col·lectiu de dones transsexuals.....	34
5. Treball en xarxa i col·laboració d'ABITS	34
5.1. Taula Tècnica de l'Agència ABITS	34
5.2. Coordinació amb els cossos policials	35
5.3 Estudis i protocols	35
5.4. Coordinació territorial.....	35
5.5. Col·laboració amb els serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva	36
5.6. Coordinació amb altres institucions i serveis municipals.....	36
5.7. Taula Interinstitucional contra el Tràfic d'Éssers Humans	37
Unitat contra el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual	37
5.8. Sensibilització i difusió	37
6. Pressupost 2016.....	38

L'informe que teniu a les mans incorpora la informació i les dades dels diversos projectes de l'Agència ABITS des de l'1 de gener de 2016 fins al 31 de desembre de 2016. L'Agència ABITS és un servei municipal adscrit a la Direcció de Feminismes i LGTBI de l'Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència de la Regidoria de Feminismes i LGTBI.

L'Agència ABITS ha desenvolupat un treball específic d'anàlisi, diagnòstic, intervenció directa i coordinació des de l'any 2006, que representa una experiència acumulada de deu anys en l'abordatge del treball sexual a la ciutat de Barcelona.

Té com a **objectiu primordial** atendre les dones cis i les dones trans que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona i prioritàriament a aquelles que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat, d'una manera integral, global i coordinada perquè puguin conèixer i exercir els seus drets en igualtat de condicions que qualsevol altra dona de la ciutat.

Actua d'acord amb **sis línies estratègiques d'intervenció**:

1. Coneixement de la situació.
2. Atenció a les dones que exerceixen treball sexual a la via pública.
3. Atenció a les dones que exerceixen treball sexual en espais tancats (locals, clubs i pisos).
4. Disseny i desplegament de programes per a la formació i la recol·locació sociolaboral.
5. Detecció de les víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i coordinació amb la unitat contra el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual.¹
6. Coordinació d'actuacions d'àmbit institucional i comunitari.

¹ A final del 2016 es va crear la Unitat de Tràfic d'Éssers Humans, que està adscrita a la Direcció de Feminismes i LGTBI.

1. Atenció de proximitat a la via pública a les treballadores sexuals

1.1 Descripció del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)

El SAS² és el servei específic que l'Ajuntament posa a disposició de les dones que exerceixen treball sexual a la ciutat de Barcelona, especialment per a aquelles que ofereixen i negocien els serveis a la via pública. És un servei interdisciplinari que ofereix:

- Atenció de proximitat a la via pública, principalment als districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, l'Eixample, les Corts i Sants-Montjuïc.
- Atenció integral, a l'oficina, de tipus social, psicològic, jurídic i de salut. A més, es disposa d'una línia telefònica gratuïta (900 722 200) per a les persones ateses, així com unes hores d'atenció al servei sense cita prèvia (dijous, d'11.00 a 15.00 h).

1.2 Atenció de proximitat a la via pública

L'equip de professionals³ del SAS duu a terme contactes de proximitat i intervencions educatives a la via pública.

S'entén per atenció o contacte l'apropament d'una professional de l'equip a una dona treballadora sexual, que pot generar una intervenció socioeducativa o només una conversa i l'entrega de material profilàctic. Cal tenir en compte que amb una mateixa dona es poden fer diverses atencions. Les dades que es presenten fan referència únicament al nombre de contactes ja que, per les dificultats que comporta la intervenció al carrer, no es disposa de dades del nombre de dones diferents contactades.

Les intervencions educatives en medi obert són espais on s'aborden temes de conversa amb la dona relatiu a les seves necessitats i en els quals la professional del SAS té un rol d'informació, assessorament, ajuda, suport, escolta activa, i contenció en cas que sigui necessari. Aquests temes de conversa poden generar demandes a curt, mitjà o llarg termini, intervencions d'assessorament puntuals o de contenció emocional en un moment que la dona necessita algú que l'escolti, però que no necessàriament genera una demanda.

Atenció a la via pública	2015	2016	Variació
Contactes totals	21.555	18.762	-12,96%
Intervencions educatives	9.532	7.608	-20,18%

Aquest any s'ha produït una disminució tant del nombre d'atencions o contactes que s'han fet en medi obert per part del SAS, com de la intervenció educativa en general. La disminució és deguda a la introducció de la perspectiva de drets com una manera d'intervenir amb les dones i que no posa tant l'accent en el contacte, sinó en la inversió de més temps per a la millora de qualitat dels resultats.

² L'entitat prestatària d'aquest servei durant el 2016 ha estat l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD).

³ És un servei integrat per professionals de l'educació social, treball social, psicologia, salut i l'àmbit jurídic.

Sant Martí, concretament la zona de la Vila Olímpica,⁴ és l'únic districte on augmenten, principalment per l'increment de dones que hi exerceixen el treball sexual a l'estiu.

Accés a drets: necessitats i demandes recollides a la via pública

Durant l'atenció de proximitat a la via pública, les temàtiques de conversa entre les treballadores sexuals i les educadores socials han estat les següents:

Accés a drets Necessitats expressades a la via pública	2015	2015 %	2016	2016 %	% variació 2015-2016
Dret a la salut (atenció sanitària)	2.753	21,83%	2.613	27,55%	-5,09%
Accés a la salut (tràmits de targeta sanitària)	1.072	8,50%	1.119	11,80%	4,38%
Dret a la salut i la integritat psíquica (atenció psicològica/contenció)	398	3,16%	245	2,58%	-38,44%
Dret a la formació i drets econòmics i laborals	2.286	18,13%	1.374	14,48%	-39,90%
Dret a l'accés a la justícia i tràmits legals (atenció jurídica)	1.256	9,96%	901	9,50%	-28,26%
Fills i filles	895	7,10%	625	6,59%	-30,17%
Accés a serveis socials	623	4,94%	374	3,94%	-39,97%
Cobertura de necessitats bàsiques	436	3,46%	312	3,29%	-28,44%
Dret a un habitatge digne	534	4,23%	401	4,23%	-24,91%
Dret a la informació (cita al SAS)	679	5,38%	428	4,51%	-36,97%
Dret de ciutadania/lliure circulació: Tràmits de documentació	685	5,43%	396	4,17%	-42,19%
Drets de ciutadania: empadronament	274	2,17%	153	1,61%	-44,16%
Dret a una vida sense violència masclista	109	0,86%	203	2,14%	86,24%
Altres	612	4,85%	342	3,61%	-44,12%
Total	12.612	100,00%	9.486	100,00%	-24,79%

Destaquen les necessitats en temes de salut (un 42%), seguides de les relacionades amb els drets econòmics i laborals (18%) i de les demandes sobre l'accés a la justícia (10%).

El 2016 va disminuir el nombre de demandes en un 24,79%: un total de 9.486 el 2016, mentre que l'any 2015 van ser 12.612.

A diferència de la tònica general, augmenta la demanda de la targeta sanitària, després de superar les 1.072 converses en què es va manifestar aquesta necessitat el 2015, enfront de les 1.119 el 2016.

⁴ Els carrers on ofereix atenció el SAS de Vila Olímpica són entre els districtes de Ciutat Vella i Sant Martí. Per facilitar la gestió de les dades es comptabilitzen al districte de Sant Martí.

Finalment, **aquest any 2016 es van sol·licitar i tramitar 113 targetes sanitàries**, el 84% de les quals es va fer directament al carrer per a dones que no tenen expedient obert al SAS (no consten en les dades de dones ateses a l'oficina). Aquestes són dones principalment d'origen nigerià que exerceixen a la Vila Olímpica i la Rambla en horari nocturn.

També **augmenten les demandes relacionades amb situacions de violències, que van passar de 109 demandes l'any 2015 a 203 l'any 2016**. La situació de crisi que es viu ha provocat un risc més elevat de patir violència, ja que les dones han de treballar per menys diners i dur a terme pràctiques de risc. Un altre factor que influeix en aquest augment és que hi ha més conscienciació de les dones respecte de la violència viscuda.

La resta de demandes van disminuir. Destaquen la formativa i d'ocupabilitat (amb una disminució del 45,45% i 30,22%, respectivament), tot i que segueix essent la segona més sol·licitada.

1.3 Atenció integral a l'oficina del SAS

L'any 2016 s'ha atès un total de 355 dones a l'oficina, amb una disminució del 14% respecte de l'any anterior, percentatge semblant al de la baixada de dones contactades a la via pública.

	2015	2016	Variació
Dones ateses a l'oficina	413	355	-14%
Acompanyaments	977	953	estable
Tractament terapèutic	63	61	estable
Assessorament jurídic	205	178	-13,17%

D'aquestes 355 dones, 219 segueixen amb els plans individuals de treball iniciats anys enrere i 136 comencen un pla de treball el 2016 (94 eren casos de dones noves al servei i 42, casos oberts novament).

Durant el 2016 es van tancar 221 expedients per inactivitat, ja sigui per assoliment dels objectius marcats en el passat o per abandonament; **en acabar l'any, 260 dones seguien tenint expedient actiu.**

El 2016 **es van mantenir el nombre d'acompanyaments** respecte del 2015 (de 977 el 2015 a 953 el 2016), i proporcionalment es va dur a terme un nombre més elevat d'acompanyaments per cada dona.

El nombre de dones que van rebre tractament terapèutic també es va mantenir estable (61 el 2016 i 63 el 2015) mentre les que van rebre assessorament jurídic van ser 178, xifra que representa una caiguda del 13,17% de dones respecte de l'any anterior, en el qual es van atendre 205 dones. Aquesta disminució té a veure amb la tendència general, a la baixa, de dones ateses i també per la disminució de les sancions per l'Ordenança de convivència a l'espai públic a partir del final del 2015.

Perfil de les dones ateses:

Pel que fa al perfil de les 260 dones amb expedient actiu en acabar l'any 2016:⁵

- **Un 90,38% eren immigrades, provinents sobretot de Nigèria (48,46%, xifra estable respecte del 2015) i l'Amèrica Llatina (21,54%, amb un lleuger repunt respecte del 2015).**

Les dones autòctones representen un 9,62%, i la xifra es manté estable respecte de l'any anterior.

Les dones ateses d'origen romanès han disminuït considerablement, i han passat de representar gairebé un 12% el 2015 al 5,77% el 2016. Aquesta tendència la provoca la mobilitat geogràfica de les dones romaneses cap a nous països europeus, i de retorn al país d'origen, ja sigui per passar-hi estades cada cop més llargues o per quedar-s'hi.

- **La franja d'edat més representada és la de 26 a 35 anys amb un 36,15%, tot i que també hi ha un nombre important de dones entre 36 i 45 anys (25,38%).**
- **Un 92,3% eren dones cisgènere (240 dones), 7,3% dones transsexuals (19 dones) i 0,3% homes (un home).** Aquestes xifres representen un lleuger augment d'atenció a dones transsexuals, que passa del 5,3% l'any 2015 al 7,3% el 2016.
- En relació amb la presència de fills i filles, es constata que **més de la meitat de les dones en tenen, estiguin al país d'origen o amb elles, i representa un 56,9% de les dones**, el mateix percentatge que el 2015.

Eixos d'intervenció

L'atenció integral que ofereix el SAS des de l'oficina se centra en tres eixos d'intervenció: atenció individual, treball en xarxa i treball comunitari.

1. Plans de treball individualitzats

L'atenció individual de les dones ateses es basa en la definició d'itineraris personals segons les necessitats de cada dona, la detecció de vulneració de drets i l'oferta de recursos i propostes d'actuació per garantir el seu accés a drets socials. El SAS ofereix atenció social, suport psicològic, atenció jurídica i informació i derivació a altres recursos i serveis en cas que sigui necessari, a fi de trencar l'aïllament i lluitar contra l'estigma social.

Dones ateses per zones

Pel que fa a les 355 dones diferents ateses:

- **El 60,91% correspon a dones que treballen principalment al districte de Ciutat Vella** (el 38,81% de les dones ateses treballaven en la franja horària nocturna i el 22,10% en la franja horària diürna), percentatge que representa una disminució d'un 4% respecte del 2015.

⁵ Les dades corresponen a les dones que s'han atès durant el 2016 i que tenien l'expedient encara obert el 31 de desembre del 2016.

- **L'11,61% treballa al districte de les Corts, fet que significa un lleuger augment respecte del 10,65% de l'any anterior.**
- **El 10,76% treballen al districte de Sant Martí i l'Eixample (inclou la Vila Olímpica), la qual cosa suposa un increment respecte al 8,72% del 2015.**

Pel que fa a **dones que exercien el treball sexual en espais tancats i que van accedir al servei derivades d'altres entitats o per accés directe, també van augmentar** i van representar un 16,43% del 2016 (15,25% el 2015).

El nombre d'expedients reoberts va ser de 42, fet que significa un augment del 2,44% respecte del 2015. Per tant, tot i que els contactes a la via pública i d'altres han disminuït, el nombre de reobertures d'expedients ha experimentat un lleuger repunt. Això es deu al fet que les dones que ja han atès al SAS tenen un bon vincle amb el servei i quan ho necessiten hi tornen.

La incidència de la disminució de la presència de treballadores sexuals al carrer es manifesta en la davallada de les sol·licituds d'entrevistes d'acollida al servei (el 2016, 215 dones diferents van sol·licitar-ne, xifra que representa una disminució del 19,47% respecte del 2015, en què se'n van fer 267). De la mateixa manera, també el nombre d'entrevistes socioeducatives ha caigut un 12,53% respecte de l'any anterior (es van fer 754 entrevistes el 2016 i 862 el 2015).

2. Treball en xarxa

L'altre eix d'intervenció és el treball en xarxa, que es basa en l'atenció integral i integradora del servei en relació, coordinació i interacció activa amb la xarxa de recursos públics i privats i la coordinació institucional, interprofessional i amb les entitats.

El 2016 van disminuir les coordinacions amb altres serveis i professionals de la xarxa pública i del tercer sector (4.129 el 2016 davant les 8.008 el 2015) per la baixada de dones ateses. De les 4.129 coordinacions, 1.707 van ser amb entitats del tercer sector (41,34%), 833 amb centres d'atenció sanitària (20,17%), 612 amb serveis públics no municipals (14,82%), 491 amb centres de serveis socials (11,89%) i 486 amb altres serveis municipals (11,77%). Les coordinacions amb serveis i entitats d'altres municipis representen només un 6,7% del total, valor molt similar a l'any passat, en què van representar el 8%.

El 2016 el SAS ha dut a terme 225 derivacions a altres recursos i serveis que integren la xarxa d'atenció a les dones, en aquells casos que es consideren més convenients per poder donar resposta a les necessitats que manifesten les dones.

Del total de derivacions fetes, un 96,5% es duen a terme dins la xarxa de recursos de Barcelona i tan sols un 3,5% (vuit en total) són derivacions a recursos d'altres municipis, xifres gairebé idèntiques a les de l'any 2015.

El 2016, el SAS va rebre 67 derivacions. El 2015 se'n van rebre 56, xifra que representa un augment del 19,64%, principalment perquè el servei és més conegut a la ciutat, es va presentar a més professionals i es va consolidar com a servei de referència municipal per a persones que exerceixen el treball sexual.

3. Treball comunitari

El treball comunitari que es fa a l'oficina consisteix en la formació i la sensibilització a professionals dels àmbits social i sanitari, en la realització d'activitats d'oci i d'integració comunitària i en el suport socioterapèutic mitjançant l'atenció grupal per promoure l'apoderament de les dones i la detecció de violència a escala comunitària, de la parella i per part dels clients.

Emmarcada en el procés de millora constant del SAS-ABITS, la intervenció grupal socioterapèutica Espai de Dones és un espai privilegiat de prevenció i de promoció de les capacitats potencials i una modalitat d'intervenció centrada en la recuperació i la reconstrucció de vincles personals i socials i d'habilitats de relació, que donen com a resultat l'apoderament, la disminució de l'aïllament social i la reconfiguració dels processos vitals, la promoció de l'autonomia i la capacitat d'acció. Durant el 2016 l'activitat grupal s'ha consolidat com un més dels eixos d'intervenció.

El SAS també promou l'organització d'activitats d'oci perquè les dones puguin ampliar la seva xarxa, conèixer l'entorn i la cultura d'acollida, compartir moments distesos.

A més, a escala comunitària, el servei també va prendre part en diferents espais de coordinació entre serveis i entitats de la ciutat de Barcelona, com el Circuit Barcelona contra la Violència Masclista. El SAS va participar també a la sessió de presentació dels aspectes de millora en els criteris organitzatius del Circuit per a l'Atenció Bàsica en Casos de Violència Masclista i al procés anterior de diagnosi per avaluar-ne el funcionament i identificar els aspectes que cal millorar.

L'any 2016, l'equip del SAS va impartir diverses formacions a la ciutat de Barcelona, de les quals destaquen la formació a professionals de serveis socials del districte de Nou Barris, sobre la realitat de les dones nigerianes víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual; la xerrada informativa a alumnes d'Educació Social de la Universitat de Barcelona, i la participació en la conferència "La perspectiva de gènere en l'atenció a persones sense llar".

El SAS va intervenir a la taula rodona "La perspectiva de gènere dels serveis socials" per donar la seva visió sobre la realitat de les dones que exerceixen el treball sexual i es troben en risc o situació de sensellarisme.

També va presentar el recurs en altres serveis per poder establir un treball en xarxa, i va formar part de diversos grups de treball i espais de coordinació: Prostitució i Sida, del Departament de Salut de la Generalitat; grup de salut comunitària del Raval, i Taula Tècnica de l'Agència ABITS i les seves subcomissions.

El SAS va proporcionar assessorament a professionals dels serveis municipals i entitats en relació amb les persones que exerceixen el treball sexual o poden ser víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. El 2016 es van fer 51 assessoraments, xifra que representa un augment del 6,2% respecte del 2015. Dels 51 assessoraments, 49 van ser a serveis de Barcelona (96,08%), un a una entitat del País Basc i un altre a una entitat d'Holanda. Cal destacar que un 25,49% dels assessoraments van ser a centres de serveis socials i un 19,61% a serveis públics.

A principis de novembre es va rebre la visita del servei municipal de la ciutat d'Oslo (Noruega) Pro Sentret. La visita tenia com a objectiu conèixer el treball del SAS, poder compartir metodologies de treball i conèixer la realitat de les dones treballadores sexuals a la ciutat. A finals del mateix mes, també es va rebre la visita de l'entitat noruega Kirkens Bymisjon Albertine. L'objectiu principal

d'aquesta visita era compartir metodologies de treball i conèixer millor la realitat de les dones que atén l'entitat, ja que un gran nombre tenen residència a Espanya.

Accés a drets: demandes recollides a l'oficina

El nombre de demandes fa referència a les necessitats que manifesten les dones quan arriben a l'oficina. Com s'anirà veient al llarg de l'informe, no sempre hi ha una correlació numèrica exacta entre demanades i atencions posteriors que es donen (jurídica, psicològica, ajudes econòmiques...) ja que, d'una banda, quan comença el pla de treball poden sorgir-ne de noves, i, de l'altra, hi ha temes que es resolen sense la necessitat d'un assessorament o servei específic.

Accés a drets Demandes a l'oficina	2015	2015 %	2016	2016 %	% variació
					2015-2016
Dret a la salut (atenció sanitària)	703	9,65%	929	13,64%	24,32%
Accés a la salut (tràmits de targeta sanitària)	248	3,40%	272	3,99%	8,82%
Dret a la salut i la integritat psíquica (atenció psicològica/contenció)	262	3,60%	351	5,15%	25,35%
Dret a la formació	863	11,84%	661	9,70%	-23,41%
Drets econòmics i laborals	544	7,47%	437	6,42%	-19,67%
Accés a la justícia i tràmits legals (atenció jurídica)	398	5,46%	1039	15,25%	161,06%
Fills i filles	601	8,25%	362	5,31%	-39,77%
Accés a serveis socials	574	7,88%	378	5,55%	-34,15%
Cobertura de necessitats bàsiques	606	8,32%	387	5,68%	-36,14%
Dret a un habitatge digne	490	6,73%	472	6,93%	-3,67%
Dret a la informació (cita al SAS)	510	7,00%	514	7,55%	0,78%
Dret de ciutadania / lliure circulació: Tràmits de documentació	722	9,91%	539	7,91%	-25,35%
Drets de ciutadania: empadronament	241	3,31%	212	3,11%	-12,03%
Dret a una vida sense violència masclista	298	4,09%	176	2,58%	-40,94%
Altres	226	3,10%	83	1,22%	-63,27%
Total	7286		6812		-6,51%

Les demandes rebudes a l'oficina només han disminuït un 6,51%, una proporció substancialment inferior a la de dones ateses i molt inferior a la de les demandes rebudes a la via pública. Per tant, durant el 2016, l'oficina ha pogut oferir una atenció més integral, pròxima i individualitzada.

Les demandes rebudes a l'oficina relacionades amb el dret a la salut han augmentat substancialment respecte del 2015, malgrat que el total de demandes ha disminuït. Representen aproximadament una quarta part del total.

El segon tipus de demandes més sol·licitades són les relacionades amb el dret a la formació, i drets econòmics i laborals, que representen un 16,12% (9,70% de formació i 6,42% laborals).

El tercer tipus de necessitats està relacionat amb l'accés a la justícia i la realització de tràmits legals, que representen un 15,25%; un augment substancial respecte del 2015.

Seguidament, hi ha les demandes relacionades amb la cobertura de necessitats bàsiques (11,23%), el dret a la lliure circulació, la llibertat de moviments i de decidir lliurement el lloc de residència mitjançant la tramitació de documentació (7,91%), el dret a la informació mitjançant una cita al SAS (7,55%) i el dret a un habitatge digne, amb un 6,93%. D'aquest últim grup de demandes, cal destacar la disminució de les demandes relacionades amb la tramitació de documentació, amb una caiguda del 25,35%, ja que les educadores i els educadors informen les dones durant l'atenció de proximitat a la via pública i, per tant, les sol·licituds a l'oficina d'aquest tipus de demanda disminueixen.

Accés al dret de la salut

Garantir que les persones usuàries disposen de targeta sanitària i saben com accedir als serveis sanitaris és sempre una prioritat per garantir l'accés a la salut. És per aquest motiu que el percentatge de dones ateses que disposen de targeta sanitària ha crescut al llarg dels anys d'intervenció i s'ha mantingut estable els últims anys. **De les 260 dones ateses a 31 de desembre de 2016, 246 (94,62%) tenien targeta sanitària**, 13 (5%) no en tenien i una dona desconeixia aquesta informació.

Tal com ja s'ha comentat, aquest any 2016 es van tramitar 113 targetes sanitàries, majoritàriament a dones d'origen nigerià (67,2%) i romanès (17,6%) que exerceixen el treball sexual principalment a la Rambla (48,6%), a la Vila Olímpica (16,8%) i a les Corts (9,7%). El 16% van ser tramitades a dones ateses a l'oficina, la resta es va fer en medi obert.

El SAS facilita l'accés, a les dones que ho necessiten, al projecte "Apropa't" (als centres d'atenció primària de Manso, Numància i Drassanes), espai setmanal d'atenció ginecològica per a treballadores sexuals on es fan controls ginecològics ràpids i àgils, analítiques i exàmens de detecció de ITS.

Dret a la integritat i salut psíquica. Atenció psicològica

Els eixos temàtics prioritaris de la intervenció psicològica se centren en la vivència de l'exercici del treball sexual, les violències masclistes (de gènere, sexual, en el context del treball sexual, explotació sexual, agressions al carrer, processos legals, estigma de puta...), salut i incorporació al

mercat laboral formal; també es treballa el dret a la salut, a la integritat física, a una vida lliure de violències, i els drets econòmics i laborals.

Durant l'any 2016, s'han atès 61 dones a escala psicològica, amb temàtiques no únicament vinculades al treball sexual, com és el cas de la violència, les conductes addictives i les carències de necessitats bàsiques, situacions que obliguen a derivar a recursos especialitzats.

En el cas de les violències, s'ha fet difusió i assessorament sobre la xarxa d'atenció a la violència masclista, s'han fet derivacions a les xarxes i els circuits específics en casos de violència masclista quan ha estat necessari, s'han fet acompanyaments a recursos especialitzats, s'han denunciat vulneracions de drets i s'ha promogut l'apoderament de les dones, posant especial èmfasi en la prevenció i la identificació de les violències i la confrontació de l'estigma que recau sobre les treballadores sexuals.

Durant el 2016 s'accentuen amb especial incidència les demandes d'intervenció en salut mental, a causa de la disminució d'ingressos de les treballadores sexuals arran de la crisi i per la manca de cobertura d'habitatge, principal desencadenant de problemes emocionals de llarga durada.

La maternitat s'ha treballat en 37 de les 61 dones, xifra que representa un 60,66% del total. Fins a 29 dones dels 37 casos en què es treballa com a focus terapèutic la maternitat (el 78,38%) viuen el rol matern marcades pel fet migratori, separades dels fills i les filles.

El nombre de dones ateses amb suport terapèutic s'ha mantingut estable en els últims anys (i ha oscil·lat entre les 61 i les 63 des del 2013), tot i que el nombre d'entrevistes que s'han dut a terme té una certa variabilitat, amb un lleuger augment del 6,25% el 2016 respecte de l'any anterior.

Cal destacar **el lleuger repunt que hi ha en els últims anys de la proporció de dones transsexuals ateses, un 18% el 2016** respecte del 14% del 2015, amb la demanda prioritària de viure de forma acompanyada el procés de trànsit de gènere per aprofundir en els sentiments de solitud i manca d'acceptació social.

Finalment, cal destacar **que 31 de les dones que han rebut suport psicològic treballen en espais tancats o pel seu compte (50,82%).**

L'atenció telefònica, estratègia d'atenció utilitzada de manera permanent en els casos de risc més elevat de patir violència i en casos d'extrema vulnerabilitat i escassa xarxa social, aquest any també s'ha mantingut estable (reducció d'un 2,8%, i ha passat de 385 el 2015 a 374 el 2016).

El nombre d'absències a les entrevistes concertades ha disminuït, i s'ha passat del 25,33% en les entrevistes concertades l'any 2015 al 22,05% el 2016. Els motius de la falta d'assistència són la prioritització de les seves necessitats immediates i per temes d'organització del temps.

Accés a drets econòmics, laborals i de formació

El SAS deriva les treballadores sexuals que volen millorar la seva ocupabilitat a projectes que han dut a terme diverses entitats de la ciutat (vegeu l'apartat 3 d'aquest informe per a més detalls) i assessora i informa sobre la xarxa de recursos públics i privats existents pel que fa a formació, millora de l'ocupabilitat, inserció laboral i per a la tramitació d'homologació de títols.

Accés a la justícia: atenció jurídica

L'atenció jurídica té com a principal objectiu oferir una atenció especialitzada i gratuïta a les dones per promoure'n l'apoderament en la gestió dels conflictes jurídics i administratius. Una de les funcions més importants és vetllar perquè els drets de les dones que exerceixen el treball sexual no siguin vulnerats o, si ho són, poder-los detectar i dur a terme totes les accions encaminades a reparar i restituir tots aquests drets. La seva implicació en la defensa dels seus drets les apodera per trencar amb l'exclusió i desenvolupar habilitats socials i personals transferibles a totes les seves realitats quotidianes.

El servei d'atenció jurídica del SAS ofereix atenció, informació, assessorament i acompanyament jurídic i presencial a les usuàries del SAS en les especialitats de dret penal, família, laboral, estrangeria, administratiu i també en qüestions d'habitatge.

Durant el 2016 s'han atès 178 dones, s'han fet 342 entrevistes d'assessorament jurídic, 75 acompanyaments jurídics a organismes públics i privats (principalment a dependències judicials, amb un 54,66%, a l'Oficina d'Estrangeria de la Subdelegació del Govern, amb un 16%, i a comissaries de policia, amb un 17,34%). ¹

Comparant les **dades del 2016 i el 2015 hi ha una caiguda del nombre de dones que han rebut assessorament jurídic semblant a la disminució de dones ateses (13,17% i 14,04%, respectivament)**, i, consegüentment, d'entrevistes dutes a terme; en canvi, el nombre d'acompanyaments es manté estable.

Perfil de dones ateses en matèria jurídica

Pel que fa al perfil de les dones diferents ateses al servei d'atenció jurídica el 2016:

- el 47,75% eren dones d'origen nigerià (85 dones), el 6,18% del Marroc (11 dones), l'1,12% provenien de Guinea Equatorial (2 dones) i el 0,56% d'Uganda (una dona);
- el 26,40 % eren dones provinents d'Amèrica Llatina;
- el 9,55% d'Espanya (17 dones, una de les quals té doble nacionalitat de Guinea Equatorial);
- el 6,74% eren dones de països de l'Est,
- l'1,12% d'Itàlia (dues dones) i el 0,56% de la Xina (una dona).

La majoria de dones ateses són de nacionalitat nigeriana, coincidint amb la tendència general del servei. Les dones nigerianes són les que presenten un nombre més elevat de casos de sancions i conflictes amb els cossos de seguretat, i són les principals víctimes de violència institucional i de revictimització, tant pels processos legals com pels cossos policials de les diferents administracions i per cossos de seguretat privats en alguna zona.

Tipus de demandes

La majoria de qüestions jurídiques a les quals s'atén tenen relació amb el dret a la lliure circulació, la llibertat de moviments i la lliure decisió del lloc de residència, mitjançant les regularitzacions o renovacions de permisos de residència, i en total s'han aconseguit 13 regularitzacions. Cal destacar que un gran nombre de dones són objecte de procediments d'expulsió administrativa atesa la seva irregularitat.

En relació amb les qüestions penals, **les dones són sovint acusades per furt al carrer durant l'exercici del treball sexual, i s'ha detectat un augment dels casos atesos pel SAS en aquest aspecte (24 procediments penals per furt el 2016 davant dels cinc de l'any passat), segurament a conseqüència de la conscienciació de les dones en la necessitat de demanar suport i de la consolidació del servei jurídic després de dos anys de funcionament.** Principalment són acusacions relacionades amb el furt de telèfons mòbils a turistes.

De l'observació d'aquests judicis es visualitza la **violència institucional** que pateixen. Per exemple, són condemnades sense deixar-los explicar la seva versió, atès que les presumptes víctimes són turistes, aquestes persones no acudeixen al judici i, per tant, l'únic testimoni dels fets és el de la policia (són al mateix temps testimoni i acusació); es dona poca informació a les dones, no sempre hi ha un servei de traducció de qualitat, etcètera.

Es destaca que les dones estan involucrades majoritàriament com a denunciades en els procediments penals (49 del total de 64 casos sobre dret penal) per les causes que s'acaben d'exposar. La major part de temes que denuncien les dones són fets relatius a violència masclista i agressions físiques a la via pública o en l'àmbit privat.

Davant dels casos de vulneració dels drets per l'habitatge s'intenta aturar els desnonaments mitjançant acords amistosos amb els agents intervinents (advocats o advocades, immobiliàries), ja sigui un cop iniciat el procediment judicial o de manera extrajudicial.

Accés a drets de ciutadania

Les dones ateses en situació administrativa regular, el 31 de desembre de 2016 representaven el 52,31%, i es mantenia estable respecte al 55,66% del 2015, probablement perquè el nombre de dones nigerianes ateses, el percentatge més elevat de dones en situació irregular, també va continuar estable. La demanda de tramitació de documentació vinculada a la situació administrativa va representar un 7,91% del total de demandes rebudes a l'oficina, la quarta demanda més sol·licitada; durant el 2016, el servei d'atenció jurídica del SAS ha dut a terme tràmits que han permès que 13 dones regularitzessin la seva situació administrativa.

Durant el 2016, el 79,6% de dones estaven empadronades, una dada gairebé idèntica que la del 2015 (78,9%). El motiu principal pel qual no disposen d'empadronament és el fet que moltes de les dones nigerianes ateses al servei no tenen cap documentació que les acrediti, la qual cosa impossibilita que s'empadronin. Altres motius són viure fora de Barcelona en municipis on no es tramita el padró sense domicili fix i compartir habitatge amb altres persones (pisos o habitacions compartides) que no volen que constin més persones empadronades o cobren una quantitat econòmica per permetre-ho.

Cobertura de necessitats bàsiques: ajuts econòmics

Els ajuts econòmics de què disposa el SAS es divideixen en dos tipus: els considerats ajuts urgents puntuals i els ajuts econòmics nominals tramitats per l'Agència ABITS. Els primers són de caràcter peremptori i són utilitzats per cobrir despeses de caràcter urgent, puntual i de baix valor econòmic, com ara medicació, transport, taxes administratives, inscripcions a formacions, etcètera. Els ajuts nominals són de caràcter no urgent i sempre estan directament vinculats als objectius i les accions del pla de treball de la persona beneficiària al SAS. Es destinen a sostenir processos personals llargs, com ara lloguer, transport, alimentació, etcètera.

Ajuts urgents puntuals

Durant aquest any 2016 s'han concedit més ajuts que l'any anterior amb un augment també de l'import; s'ha atorgat 195 ajuts econòmics (74 més que l'any passat, amb un 61,1% d'augment) per un import total de 5.993,77 euros, xifra que representa 2.484,86 euros més que l'any passat i un 70,8% d'increment. Aquest augment d'ajuts urgents es deu a l'alta situació de vulnerabilitat de les dones ateses al SAS, situació que s'ha accentuat en els últims anys per la crisi. Un altre factor és l'augment del treball en xarxa amb d'altres institucions assumint el SAS ajudes, dins dels plans de treball conjunts, que anys enrere no feia (per exemple, amb els centres de serveis socials bàsics en moments puntuals de saturació o donant ajuts d'urgència fins que els CSS poden fer-ho).

Els ajuts urgents més demanats són de transport, amb un total de 97 ajuts atribuïts, xifra que correspon a un 49,74% del total d'ajuts i un 32,91% de l'import total. El segon tipus d'ajut més sol·licitat són per documentació, amb un total de 32 ajuts demanats, xifra que correspon a un 16,41% del total dels ajuts i un 18,43% de l'import total d'ajuts urgents. El tercer tipus d'ajut més demanat correspon a alimentació, amb 23 ajuts demanats, la qual cosa correspon a un 11,79% dels ajuts i un 16,64% del total de l'import.

Ajuts econòmics nominals

Aquests ajuts són de caràcter excepcional, per cobrir necessitats que impedeixen o dificulten la continuïtat d'algun procés que la persona usuària està duent a terme. **En relació amb les demandes d'ajuts econòmics nominals, el 2016 se n'han atorgat 138, 33 més que el passat 2015, xifra que representa un increment del 31,43% del nombre d'ajuts; i la quantia ha ascendit a 34.931,12 euros, la qual cosa representa un increment del 88,18% en relació amb l'any anterior,** en què es van concedir 18.563,02 euros. Aquesta dada consolida la tendència de creixement en els ajuts vinculats al procés que la persona beneficiària fa en el servei, més enllà dels relacionats amb l'atenció puntual i d'urgència i l'augment en els processos d'atenció més llargs en el temps i, per tant, més duradors. Tal com s'apuntava en els ajuts urgents puntuals, **es creu que aquesta tendència és causada per la crisi econòmica i la disminució dels ingressos de les treballadores sexuals.** Cal aclarir que es produeix l'augment dels ajuts com a resultat de la valoració dels plans de treball de les dones per part de les referents. Aquest augment es produeix a causa de la identificació de situacions d'alta vulnerabilitat que impedeixen avançar en els processos, com ara pagar l'habitatge o cobrir el transport per desplaçar-se.

Aproximadament la meitat de l'import concedit amb ajuts nominals ha estat per ajuts per lloguer, més del doble que el total de l'any passat.

1.4 Abordatge del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS) en els casos de dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (TEH-FES)

El SAS s'ha fixat com una de les seves funcions específiques detectar i atendre víctimes de l'explotació sexual i del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. A partir de la creació de la unitat contra el tràfic de persones el mes de setembre del 2016, el SAS s'especialitza en la detecció; els casos detectats es coordinen pel que fa atenció i seguiment amb la unitat.

El 2016 el SAS va registrar o es va completar informació a l'expedient de 162 dones amb indicadors de ser víctimes TEH-FES, 120 de les quals encara tenen l'expedient actiu el 31 de desembre. **Això vol dir que el 45,63% de les dones ateses al llarg de l'any 2016 tenen indicadors de ser víctimes d'aquest delict.**⁶ Aquest percentatge es refereix a les dones que van venir a l'oficina del SAS a entrevista d'acollida i per tant, no és un percentatge extrapolable al conjunt de dones que exerceixen la prostitució a la ciutat.

Any 2016	Nombre de dones amb indicadors de TEH-FES
Total	162
Amb indicadors observats per professionals del SAS	100
Verbalitzat per la dona	42
Confirmats pels cossos policials	20

Si es tenen en compte les dones identificades abans del 2016, el total augmenta fins a 176. Dels 162 expedients identificats amb indicadors de TEH-FES el 2016, 20 van ser confirmats per cossos policials, tant a través de denúncia (16 dones) com amb una declaració confirmada com a certa (quatre dones). En 42 casos, la situació de víctima és verbalitzada per la dona però encara no hi ha una identificació per part dels cossos policials, perquè la dona manifesta no voler parlar-hi ni fer cap actuació en relació amb la seva situació. L'equip de professionals considera que les altres cent dones tenen indicadors de TEH-FES prou clars, malgrat que la situació no és confirmada per les dones.

El servei d'atenció jurídica del SAS, en relació amb les situacions de tràfic d'éssers humans, ha prioritzat la informació a les persones usuàries dels drets que les assisteixen per si decideixin reconèixer la seva situació personal com a víctimes.

Pel que fa al perfil de les dones ateses al SAS amb indicadors de TEH-FES, la mitjana d'edat és de 30 anys, com l'any passat, però hi ha dones des dels 19 anys fins als 61.

En l'àmbit de nacionalitats més rellevants, la prevalença és de dones d'origen nigerià. Hi ha un total de 134 dones d'aquesta nacionalitat, xifra que representa un 82,7% de les dones amb indicadors de TEH-FES, la qual cosa significa una lleugera pujada en relació amb el 2015.

⁶ Vegeu l'informe ABITS 2015 per a més informació sobre els indicadors de TEH-FES utilitzats.

Les dones de països d'Europa de l'Est constitueix la segona tipologia més comuna, amb un 10,49%. S'observa una caiguda de les dones d'origen romanès, que han passat de ser la segona nacionalitat del 2015, amb un 7,5%, a ser la tercera amb un 3,7%. El 2016 la segona nacionalitat més nombrosa ha estat l'albanesa.

Així, per una banda, hi ha una prevalença evident de dones nigerianes però, de altra, es registra una gran dispersió entre diverses nacionalitats, com ara països de l'Europa de l'Est, el Brasil, Guinea Equatorial, Itàlia, Mali, el Marroc, Moldàvia, el Perú, la República Txeca, Uganda i Veneçuela.

En el perfil de la VTEH-FES es poden identificar característiques comunes, com ara el projecte migratori a una edat molt jove que es converteix en situació de tràfic durant el viatge o en el destí, les situacions de pobresa al país d'origen, el projecte migratori com a estratègia per superar la vulnerabilitat socioeconòmica, la manca de xarxa social i de suport al país d'origen.

2. Atenció a dones que exerceixen el treball sexual en espais tancats (locals, clubs i pisos)

L'atenció a treballadores sexuals que exerceixen en espais privats la duen a terme tres entitats de la ciutat: El Lloc de la Dona (als districtes de Sants-Montjuïc i les Corts), Creu Roja (al districte de l'Eixample) i Genera (a la ciutat, visitant els districtes de l'Eixample, Sants-Montjuïc, les Corts, Sarrià - Sant Gervasi, Horta-Guinardó i Sant Martí) mitjançant convenis amb l'Ajuntament de Barcelona.

Els objectius d'aquesta línia d'intervenció és prestar atenció integral a les treballadores sexuals que exerceixen en espais tancats (d'àmbit sanitari, social, jurídic, psicològic...), promoure'n l'apoderament i contribuir a l'exercici efectiu dels seus drets perquè puguin avançar en el control de les seves vides amb autonomia.

Les dades que es faciliten a continuació es refereixen únicament als espais visitats, però no es poden extrapolar com a significatives a la ciutat ni pel que fa al conjunt d'espais tancats de la ciutat ni a les dones que hi treballen.

2.1 Espais visitats

Els espais privats on s'ofereixen serveis sexuals visitats de manera regular durant el 2016 han estat els següents:

Espais tancats visitats regularment segons el districte ⁷	2013	2014	2015	2016
	Nombre	Nombre	Nombre	Nombre
L'Eixample	37	56	74	82
Sants-Montjuïc	5	16	32	32
Les Corts	15	26	24	25
Sarrià - Sant Gervasi	6	3	9	9
Horta-Guinardó	0	0	3	6
Sant Martí	0	0	0	1
Total	63	101	142	155

Pel que fa als tipus d'espais visitats, el 2016 hi ha els següents:

Espais tancats visitats regularment segons la tipologia	2013	2014	2015	2016
	Nombre	Nombre	Nombre	Nombre
Clubs ⁸	11	11	13	11
Pisos	25	59	94	96
Barra americana	22	24	20	29
Locals de massatge o relax	3	5	15	17
Altres	2	2	0	2
Total	63	101	142	155

Seguint amb la tendència dels anys anteriors, els espais més visitats han estat els pisos, que representen més de la meitat dels espais visitats. **El nombre de pisos visitats s'ha mantingut estable respecte de l'any anterior.** Cal destacar que del total de 96 pisos visitats, en 19 hi treballaven dones d'origen xinès, principalment al districte de l'Eixample.

⁷ Un mateix espai es pot haver visitat més d'un any, per tant, no són dades que es puguin sumar.

⁸ En el projecte d'El Lloc de la Dona, els clubs es consideren barres americanes fins al 2015.

El nombre de barres americanes visitades ha augmentat substancialment. Aquest augment està relacionat amb el projecte que gestiona Genera i la realització d'un diagnòstic sobre les condicions laborals. Això ha fet que es prioritzés visitar espais de diferents tipologies per tenir una variabilitat que permetés analitzar les condicions laborals de les treballadores sexuals en els diversos espais de la ciutat.

Quant a la capacitat dels espais visitats:

Capacitat dels espais tancats visitats	2015	%	2016	%
Entre 1 i 5 dones	70	49,30%	79	50,97%
Entre 6 i 10 dones	43	30,28%	43	27,74%
Entre 11 i 20 dones	22	15,49%	28	18,06%
Més de 20 dones	3	2,11%	1	0,65%
Desconeguda	3	2,11%	3	1,94%
Independent	1	0,70%	1	0,65%
Total	142		155	97%

Es pot observar que **hi ha una lleugera tendència a la disminució del nombre de dones que treballen en cada un dels espais**. La causa pot ser que hi hagi més locals, que hi hagi menys dones exercint el treball sexual o a l'alta mobilitat de les dones entre espais de la ciutat o d'altres ciutats. En tot cas, es tracta d'hipòtesis que són difícils de corroborar, ja que tal com s'ha dit anteriorment, en el cas dels espais tancats és difícil extrapolar les dades a la ciutat, perquè hi ha molts espais que no es visiten, ja sigui per desconeixement de la seva existència, per canvis d'ubicació dels locals que dificulten fer-ne el seguiment, perquè no deixen entrar a les professionals o els professionals o perquè no es té capacitat per visitar més locals i atendre més dones.

2.2 Atenció integral a l'oficina: dones ateses que exerceixen el treball sexual en espais tancats

El nombre de dones ateses a l'oficina, i que per tant han rebut una atenció integral i individualitzada ha estat de 522, xifra que representa una caiguda del 12,71% respecte del 2015, en el qual es van atendre gairebé sis-centes dones. La disminució més significativa ha estat en el projecte que gestiona El Lloc de la Dona, tot i que aquesta baixada en part és causada per canvis de personal a l'entitat que ha fet que aquest any es fessin menys visites. A més, en el cas de l'entitat Genera, s'ha prioritzat l'atenció grupal per poder fer el diagnòstic de condicions laborals, al mateix temps que es feien tallers d'apoderament en grup per la defensa dels drets col·lectius mitjançant la desconstrucció de l'estigma social, l'organització col·lectiva i el coneixement dels seus drets, la qual cosa ha fet que disminuís l'atenció individual, ja que part dels dubtes que abans es resolien de manera individual ara es resolien de manera col·lectiva.

Perfil de les dones ateses:

Les dones que han rebut atenció individualitzada a les oficines de les entitats que visiten espais tancats són **principalment migrades (91,57%); originàries majoritàriament d'Amèrica Llatina, representen el 60,34%**, i els països més representatius de les quals són la República Dominicana (19,16%), Colòmbia (9,39%), el Brasil (7,66%), Equador (6,70%) i Veneçuela (5,17%). **Un 15,33% són originàries d'Europa de l'Est** (principalment de Romania, amb un 12,07%), **un 9% d'Europa (un 8,43% d'Espanya)**, **un 3,64 d'Àfrica (2,68% del Marroc)**, i **tres d'Àsia (totes elles de la Xina)**.

Cal destacar que, tot i que les dones ateses provinents de la Xina són poques, es té constància que és un grup nombrós, sobretot al districte de l'Eixample, ja que la quantitat de pisos i locals on exerceixen aquestes dones és significativa. El motiu principal és que les professionals de les entitats troben obstacles per poder accedir-hi i és complicat contactar amb les dones.

Si es comparen aquestes dades amb les del 2015, les dones procedents d'Amèrica Llatina han disminuït lleugerament, ja que han passat del 67,10% al 60,34%, tot i que en el cas d'alguns països han augmentat. Les dones originàries de la República Dominicana han passat de representar un 17,47% a un 19,16%, les de Colòmbia d'un 7,62% a un 9,39%, i les de Veneçuela d'un 2,60% a un 5,17%. El nombre de dones ateses provinents d'Europa de l'Est s'han mantingut estables, tant a escala global com per països. Pel que fa a les dones ateses d'Espanya, hi ha hagut una disminució ja que han passat de representar un 12,45% a un 8,43%. Les dones originàries de països d'Àfrica han passat de representar un 1,30% a un 3,64%, amb un augment substancial de les dones provinents del Marroc, que han passat de representar el 0,56% al 2,68%, i s'atenen dues dones provinents de Nigèria (0,4%).

Quant a les edats de les dones ateses, **la franja d'edat més representativa és la de 26 a 35 anys**, tot i que no es disposa de la distribució en percentatges, ja que no totes les entitats utilitzen la mateixa distribució d'interval. Cal destacar, també, que la Creu Roja ha atès una noia menor d'edat, cas que s'ha coordinat amb la DGAIA.

2.3 Accés a drets

Les demandes recollides han estat les següents:

Tipus de demandes	2015	2015	2016	2016
	Nombre	%	Nombre	%
Sanitàries	927	65,28%	796	62,83%
Socials	204	14,37%	185	14,60%
Formatives i laborals	139	9,79%	79	6,24%
Jurídiques	85	5,99%	146	11,52%
Altres (violències)	65	4,58%	61	4,81%
Total	1420		1267	

Les demandes de les dones que exerceixen treball sexual en espais tancats han estat vinculades amb l'accés a la salut i representen un 62,83% del total. Aquest tipus de demandes principalment són d'atenció a la salut sexual i reproductiva, i, en menor mesura, relacionades amb la tramitació de la targeta sanitària, la prevenció del VIH/ITS i l'atenció psicològica. El **segon tipus de demandes més sol·licitades són les socials**, que inclouen la cobertura de necessitats bàsiques (alimentació, transport, atenció a fills i filles, roba), accés a un habitatge digne, i processos d'apoderament (comprèn totes les accions relacionades amb la confrontació de l'estigma que recau sobre les treballadores sexuals i que reforcen les estratègies de resistència individuals i col·lectives)

Accés a drets de ciutadania

Les dones que han rebut atenció individual, majoritàriament tenien la situació administrativa regular amb percentatges semblants als de l'any 2015, que representaven un 65,61%; un 27,20% la tenien irregular i es desconeixia la situació administrativa del 3,07% restant. S'ha de tenir en compte que entre les dones en situació administrativa regular hi ha les que ho són per ser de la UE, i algunes de les quals no tenen permís de treball ja que no han pogut tramitar el NIE.

Les dones que estan en situació administrativa irregular i les comunitàries sense NIE es troben en situació de vulneració de drets, ja que tenen menys possibilitats d'accedir als recursos socials, sanitaris, de formació i d'inserció laboral i més dificultats per poder trobar un habitatge digne, una feina al mercat de treball formal... És per aquest motiu que s'observa una elevada sol·licitud de suport per part d'aquestes dones.

Les demandes més sol·licitades tenen relació amb l'accés a la salut, entre les quals guanyen un pes important les relacionades amb la targeta de salut individual (TSI), que permet a les dones fer efectiu el seu dret a l'atenció sanitària i gestionar de manera autònoma la seva relació amb els serveis sanitaris. En concret, s'ha donat informació sobre els canvis relacionats amb la tramitació i

renovació de la targeta sanitària, s'ha assessorat i acompanyat les dones per tramitar la renovació i l'expedició a través del circuit normalitzat, en el cas que es pogués, o a través de programes específics del Departament de Salut, i s'ha explicat a les dones el seu funcionament. Aquest any s'han trobat dones que, tot i que tenien la targeta sanitària, aquesta estava desactivada, arran de la modificació legislativa que restringeix el dret a l'assistència sanitària a les persones estrangeres, i, per tant, s'han dut a terme els tràmits necessaris perquè aquestes dones puguin tenir accés al sistema sanitari públic.

També s'ha donat resposta a les demandes d'empadronament que fan les dones com a document bàsic per poder accedir a qualsevol tipus de dret, i s'ha detectat una demanda creixent que s'ha pogut resoldre gràcies al circuit de derivació a través del SAS-ABITS, que permet que les dones puguin empadronar-se sense domicili fix; s'ofereix atenció d'estrangeria (inclou demandes de tramitació i renovació del NIE i de nacionalitat) i suport per a les renovacions de passaports.

Accés a la salut

La majoria de demandes relacionades amb l'accés a la salut tenen relació amb la salut sexual i reproductiva. A fi de donar-hi resposta, s'ha ofert atenció individual i confidencial a les dones, ja sigui mitjançant visites a les oficines, a través de consultes telefòniques o mitjançant sistemes com el WhatsApp; s'han fet acompanyaments sanitaris en els casos que les dones ho requerien (per desconeixement del sistema sanitari, de l'idioma...) i a interrupcions voluntàries de l'embaràs, i s'ha facilitat informació, assessorament i vinculació a la xarxa de recursos sanitaris. En aquest apartat cal destacar les accions següents:

Servei "Apropa't":

La majoria de demandes sanitàries són per realitzar un control ginecològic ràpid i àgil, analítiques i exàmens de detecció d'ITS. El PASSIR dels CAP de Manso, Numància i Drassanes ofereixen, a través del programa "Apropa't", un espai setmanal d'atenció ginecològica per a treballadores sexuals que permet donar una resposta ràpida i de qualitat a aquest tipus de demandes. Les entitats informen les dones d'aquest servei, els faciliten l'accés, i, en cas que sigui necessari, les acompanyen. A més, s'aprofita aquest espai per establir un millor vincle amb les dones, afavorint un espai personal i confidencial que també serveix per resoldre dubtes relacionats amb la salut, detectar possibles situacions de violències i vulneració de drets.

L'alta demanda d'aquest servei mostra les dificultats que poden tenir les dones per a una vinculació directa amb els serveis sanitaris, ja sigui per no tenir garantit el dret a la sanitat pública o per la presència de l'estigma social inclòs entre el personal dels serveis sanitaris que impedeix l'exercici efectiu dels drets de les treballadores sexuals, fins i tot quan el dret formal sí que està garantit.

Tallers de salut als espais on s'exerceix treball sexual:

A fi d'oferir informació i assessorament en l'àmbit sanitari i promoure espais de diàleg, d'intercanvi d'experiències, d'ajuda mútua i valorar els coneixements de les pròpies dones, s'imparteixen tallers grupals en matèria de salut sexual i reproductiva als espais de treball. Les temàtiques tractades han estat: malalties transmissibles com el VIH, l'hepatitis i la sífilis, mètodes anticonceptius, prevenció d'embarassos no desitjats, prevenció de drogodependències, promoció

d'hàbits saludables, ITS de sexe segur, salut sexual, higiene íntima... Són espais que serveixen per resoldre dubtes *in situ* i desmuntar falsos mites en relació amb la salut sexual i reproductiva.

En concret, s'han desenvolupat els tallers següents per districtes:

Tallers de salut impartits	
L'Eixample	21
Horta-Guinardó	2
Sarrià - Sant Gervasi	3
Les Corts	4
Sants-Montjuïc	1
Altres, sense especificar el districte	11
Total	42

En total es van dur a terme 42 tallers sobre salut sexual i reproductiva als espais de treball, ja que El Lloc de la Dona, amb la col·laboració d'una llevadora, va fer 11 sessions de formació en cinc espais diferents dels districtes de Sants-Montjuïc i les Corts i no es disposa del detall per districtes.

Espai de salut d'El Lloc de la Dona

Per poder donar resposta a consultes referents a la salut sexual i reproductiva de forma professional i en aquells casos en els quals no és necessària una visita mèdica, a El Lloc de la Dona disposen d'una llevadora tres hores a la setmana, des del mes de juny del 2016. Aquest servei ha atès 29 dones diferents durant el segon semestre de l'any.

A banda de la consulta que setmanalment han pogut fer les dones a l'entitat, la llevadora també impartit els diversos tallers de salut sexual i reproductiva en els mateixos locals, la qual cosa ha facilitat que les dones la puguin conèixer primer sense necessitat de desplaçar-se a la nostra entitat i establir el primer vincle de confiança.

Prevenició d'ITS

Una temàtica freqüent en el marc de les atencions de tipus sanitari és la prevenció d'ITS/VIH. Dins d'aquesta temàtica s'inclouen tant les demandes d'informació en referència a les infeccions de transmissió sexual, com a l'entrega de material profilàctic i informació sobre aquests materials.

S'ha fet incidència en l'ús de preservatius i mètodes anticonceptius en les dones (tant amb clients com també amb les seves parelles afectives), així com en els propietaris dels locals i les encarregades, i s'han repartit preservatius masculins i femenins, lubricants i esponges vaginals. En aquest context, cal destacar que moltes de les dones no coneixen o no han usat mai el preservatiu femení.

Durant el 2016 s'ha mantingut la tendència detectada en els últims anys d'una percepció de risc més elevada de certes pràctiques, com ara el sexe oral o de la importància dels hàbits moderats d'higiene íntima. En referència als hàbits higiènics, aquest any s'han percebut canvis amb una major conscienciació que uns hàbits de neteja exagerats poden ser perjudicials per a la salut.

Integritat i salut psíquica. Atenció psicològica

Una demanda recurrent és la d'atenció psicològica i suport emocional per tenir un acompanyament en situacions i moments complexos, com la vivència de l'estigma social i la criminalització de la prostitució; s'ha detectat una alta vulnerabilitat del col·lectiu, un aïllament social i un risc davant les violències masclistes. A més, també s'ha ofert *coaching* ocupacional.

Dret a una vida sense violència

S'ha donat informació, assessorament i atenció a dones que han patit diferents violències masclistes (TEH-FES, prostitució forçada, agressions sexuals, afectiva i sexual, institucional, comunitària, de gènere). S'ha fet difusió i assessorament sobre la xarxa d'atenció a la violència masclista, s'han fet derivacions a les xarxes i els circuits específics en casos de violència masclista quan ha estat necessari, s'han fet acompanyaments a recursos especialitzats, s'han denunciat vulneracions de drets i s'ha promogut l'apoderament de les dones, posant especial èmfasi en la prevenció i identificació de les violències i la confrontació de l'estigma que recau sobre les treballadores sexuals, treballant per enfortir les estratègies de resistència individual i col·lectiva. Cal tenir en compte que, en el cas de les dones que exerceixen la prostitució, l'estigma es converteix en un factor més de vulnerabilitat davant les violències masclistes. En primer lloc, perquè la criminalització del treball sexual pot generar culpabilitat entre les dones que l'exerceixen, i en les quals aquesta culpabilitat és un dels factors que dificulta la detecció de la violència viscuda i, per tant, de la possibilitat de generar estratègies de resistència a escala individual i col·lectiva. En segon lloc, perquè l'agressor se sent legitimat per exercir la violència, utilitzant la prostitució com a xantatge perquè la dona accedeixi a les seves demandes i per desprestigar-la a escala personal, social, institucional i judicial.

L'entitat Genera ha promogut la defensa dels drets col·lectius mitjançant l'apoderament de les dones treballadores del sexe a partir de la desconstrucció de l'estigma social, l'organització col·lectiva i el coneixement dels seus drets. S'han dut a terme atencions individuals sobre apoderament, assessorament a col·lectius de treballadores del sexe per promoure la seva capacitat per desenvolupar estratègies pròpies en la defensa de drets, i s'ha fet un treball d'anàlisi que permet identificar oportunitats i obstacles en l'apoderament col·lectiu; cal destacar el diagnòstic sobre les condicions laborals, el marc material i simbòlic en el quals se situen les dones que exerceixen la prostitució en espais privats. Concretament, s'han impartit 27 tallers grupals (sobre l'estigma de la prostitució, De professió: treballadora del sexe, i aproximació als drets fonamentals) en els quals han participat 174 dones, s'han fet 28 intervencions individuals d'apoderament en drets laborals; també s'ha ofert suport i assessorament tècnic a quatre col·lectius de treballadores del sexe per la redacció de projectes propis, i un diagnòstic sobre percepció de les seves condicions laborals, reproducció de la norma de gènere que afavoreix l'estigma i potencialitats i dificultats per a l'organització col·lectiva i les aliances feministes.

La Creu Roja també ha treballat amb algunes encarregades de locals aspectes de violència que pateixen de vegades, la vivència de l'estigma del treball sexual, els abusos laborals, les tensions entre clients, treballadores i propietàries, i la possible responsabilitat legal a la qual se senten exposades en cas de batudes policials. D'altra banda, pel seu rol de gestió, s'ha comprovat com esdevenen membres clau en la prevenció de violències als llocs de treball.

Cobertura de necessitats bàsiques: ajuts econòmics

Es dona una atenció integral per la cobertura de les necessitats bàsiques de les dones relacionades amb ajuts d'alimentació, transport, atenció a fills i filles (bolquers, joguines...), subministraments i accés a l'habitatge. A més, s'ofereix assessorament segons les diferents necessitats socials expressades, a través de recursos propis de les entitats, de la xarxa de serveis socials del sistema públic, i de la xarxa de recursos especialitzats, fent les coordinacions i derivacions pertinents quan es considera oportú.

Accés a la justícia: assessorament jurídic

S'ha donat informació, assessorament i atenció jurídics a les dones que ho necessiten, ja sigui a través de recursos propis de les entitats com de la xarxa de recursos públics, duent a terme les derivacions i coordinacions que s'han considerat oportunes (al servei d'atenció jurídica del SAIER - Creu Roja, al Col·legi Oficial d'Advocats i al Servei Jurídic de Genera).

Com a novetat del 2016, l'entitat Genera ha ofert servei jurídic. En aquest servei s'han fet 83 atencions jurídiques a dones que exerceixen el treball sexual en espais privats; dues formacions, una sobre el règim d'autònoms en el marc del treball sexual (intern per a l'equip de l'entitat) i una sobre el marc jurídic i normatiu de TEH-FES (equip de Genera i Assemblea d'Activistes Treball Sexual de Catalunya); i s'han presentat 15 denúncies socials (a través de les xarxes socials, la Sindicatura de Greuges, mitjans de comunicació, etcètera) i jurídiques. A més, els espais de treball grupal també han servit per intercanviar experiències i resoldre dubtes jurídics de tipus col·lectiu.

Drets econòmics, laborals i a la formació

Aquest any s'ha detectat una disminució de les demandes de formació, de millora de l'ocupabilitat i d'inserció en el mercat laboral formal, que s'han cobert mitjançant recursos propis de les entitats, i assessorament i informació sobre la xarxa de recursos públics i privats existents pel que fa a formació, millora de l'ocupabilitat, inserció laboral i per a la tramitació d'homologació de títols.

A més, l'entitat Genera ha dut a terme un diagnòstic sobre les condicions laborals de les treballadores sexuals als espais tancats de la ciutat de Barcelona per millorar el coneixement de les condicions de treball, i sobre contextos de vulneració de drets de les dones que exerceixen en espais privats de Barcelona.

S'ha participat a formacions en universitats sobre l'estigma de la prostitució, s'ha assessorat estudiants, personal investigador i mitjans de comunicació i, també, quatre col·lectius de treballadores sexuals per a la presentació de quatre projectes sobre suport mutu per aconseguir finançament, inclosa una part formativa per reforçar l'autonomia dels mateixos col·lectius per a futures presentacions.

3. Serveis i recursos de formació i millora de l'ocupabilitat

Per promoure l'accés als drets de formació, econòmics i laborals, l'Agència ABITS dona suport a diversos programes d'atenció integral per a la millora de la formació i l'ocupabilitat de dones que exerceixen o han exercit el treball sexual. Concretament, es van portar a terme cinc programes en conveni de col·laboració amb tres entitats: Surt. Fundació de Dones. Fundació Privada, coordinadora per a la inserció sociolaboral Anem per Feina i El Lloc de la Dona, Germanes Oblates, en els quals van participar 339 dones.⁹

Les dones que han participat en **programes per a la millora de l'ocupabilitat durant el 2016 són, principalment, originàries de Nigèria, amb un 46,31; seguides de les dones originàries de Llatinoamèrica, amb un 22,71%; d'Europa de l'Est, amb un 10,91% (principalment de Romania), i d'Espanya, amb un 8,85%. Pel que fa a les franges d'edat més representades, una mica més d'un terç tenen entre 26 i 35 anys, seguides de les de 36 a 45 anys, que representen un 33,04% de les dones ateses. Cal destacar el 18,29% de dones majors de 45 anys, i sobretot el de dones més grans de 55 anys, que, tot i ser una minoria, requereixen una atenció especial, ja que fan demanda quan veuen que la salut els impedeix continuar exercint, i venen de trajectòries llargues d'exercici del treball sexual, fora dels circuits normalitzats de treball i amb situacions d'exclusió molt cronificades i sense haver cotitzat (o molt poc) a la Seguretat Social, sobretot durant els últims anys, en què un gran nombre de dones han tingut el treball sexual o altres feines dins el mercat de treball informal com a única font d'ingressos.**

Pel que fa a l'accés a l'educació, **la majoria tenen estudis primaris o secundaris, amb un 40,71% i 40,41%, respectivament; el 5,31% no té estudis; el 4,42% té estudis mitjans o superiors, i del 9,14% restant se'n desconeix el grau de formació.** Finalment, quant a la situació administrativa, cal destacar la diferència entre programes amb un enfocament de millora d'habilitats socials i laborals en què les dones amb situació administrativa irregular són majoria i que se centren en millores competencials bàsiques de tipus idiomàtic, de coneixement de la cultura i la ciutat, d'hàbits laborals, etcètera, en què les que compleixen els requisits intenten regularitzar la seva situació, i els programes orientats a millores en competències d'ocupabilitat generalistes o de tecnificació, en què la majoria de dones tenen una situació administrativa regular, ja que és un dels requisits per poder trobar feina al mercat de treball formal i accedir a un gran nombre de formacions oficials.

En total, **102 dones han aconseguit 155 feines, 78 de les quals van aconseguir feina mitjançant 123 contractes laborals i 24 van aconseguir feina al mercat informal.** Durant el 2016 es va continuar treballant en un context de crisi econòmica i ocupacional i de feminització de la pobresa. Les opcions d'inserció que ofereix el mercat de treball actual continuen sent de baixa qualitat, en sectors precaritzats, contractacions de jornada parcial i de temporalitat curta, salaris baixos, etcètera, i exigint uns requisits de formació i preparació molt elevats.

En els dos projectes de formació de la Fundació Surt, DIR, Dispositiu integral de recol·locació laboral de dones que exerceixen la prostitució (la primera edició s'ha executat parcialment durant l'any 2016), i DIMO, Dispositiu integral per a la millora de l'ocupabilitat dirigit a treballadores sexuals 2016-2017, hi van participar 84 dones; Anem per feina mitjançant el projecte Dispositiu

⁹ Cal tenir en compte que alguna dona pot estar comptabilitzada més d'una vegada, ja que pot ser que hagi participat en més d'un programa.

especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social va atendre 104 dones; El Lloc de la Dona de les Germanes Oblates, en el marc del projecte Formació sociolaboral i el projecte d'emprenedoria Dona Kolours, va atendre 151 dones.

Els programes DIR, Dispositiu integral de recol·locació laboral de dones que exerceixen la prostitució, i ITI, Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució, s'han replantejat per crear el programa DIMO, Dispositiu integral per a la millora de l'ocupabilitat. Per aquest motiu, el 2016 ja no s'ha desenvolupat cap edició del programa ITI i només s'ha executat la part final de l'última edició del programa DIR que havia començat durant el 2015.

Aquest 2016, el programa ACCIÓ, Intervenció integral en el col·lectiu de persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona no s'ha reeditat, ja que s'ha encarregat l'estudi "Proposta d'accions dirigides al col·lectiu de dones trans que exerceixen treball sexual (DTTS) a la ciutat de Barcelona" a Spora Consultoria Social i la Universitat de Vic. A partir de les conclusions d'aquest estudi es prioritzaran algunes accions que cal dur a terme en el futur.

Finalment, cal apuntar que el programa RAI, Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes d'explotació sexual, que fins ara es reportava en l'informe ABITS, a partir d'aquest any s'inclourà a la memòria dels serveis de violència masclista.

3.1 Descripció dels diversos serveis i recursos de formació i foment de l'ocupabilitat

3.1.1 DIR: dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució

Definició del projecte

És un programa d'orientació laboral per a la millora de l'ocupabilitat adreçat a treballadores sexuals que volen entrar al mercat laboral formal. El ventall de recursos que ofereix el DIR permet a cada una de les dones participants definir i executar el seu projecte vital i professional, desenvolupar competències professionals i millorar la seva ocupabilitat en relació amb el mercat de treball, amb el seu objectiu laboral i amb el lloc de feina al qual volen accedir. El banc de recursos és ampli i permet ajustar cada circuit a la dona de forma individualitzada, segons les seves necessitats. Aquest projecte ha estat desplegat per l'entitat Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada i l'Ajuntament hi dona suport des del 2006.

Dades de perfil de les dones ateses

Pel que fa a les dades de perfil de les participants, s'observa una elevada presència de dones d'origen d'Amèrica Llatina, que representa un 60% de les 15 dones participants, un 20% originàries de països africans, i un altre 20% d'autòctones. Destaca el fet que no hi ha cap dona provinent

d'Europa de l'Est. Un terç de les participants tenien entre 36 i 45 anys, un altre terç eren més grans de 45 anys i un 26,67% tenien entre 26 i 35 anys. La resta són menors de 25 anys.

Accions d'execució del projecte per a la millora de l'ocupabilitat¹⁰

Per garantir que cada una de les dones participants pogués desenvolupar el seu **projecte vital i professional de forma individualitzada** i a un ritme propi es van oferir una sèrie de recursos:

- Orientació laboral per a la definició i execució del projecte professional.
- Accions per a la millora competencial: capacitació instrumental bàsica, tècnica i de competències transversals.
- Procés d'apoderament personal que permeti a les dones definir i executar el seu projecte vital, més enllà del projecte professional.
- Acompanyament personalitzat
- Gestió d'ofertes laborals, borsa d'empreses col·laboradores i pràctiques a empreses.
- Aula de recerca de feina
- Servei d'assessorament legal, de gestoria i de tramitació de prestacions.
- Suport a dones que han patit o pateixen violència de gènere.

A més, s'han dut a terme accions transversals per donar suport en l'assoliment dels objectius marcats per cada dona, en què destaquen la intermediació amb les empreses, inclòs el seguiment de les pràctiques i dels contractes laborals, i el treball en xarxa de coordinació i derivació a recursos, tant interns de SURT com externs de la xarxa de recursos, quan la dona ho necessita, a fi d'intervenir en altres aspectes que interfereixin en el seu procés de canvi vital.

3.1.2. DIMO: dispositiu integral per a la millora de l'ocupabilitat que s'explica a continuació

Definició del projecte

El projecte DIMO, iniciat el 2016, és un dispositiu integral amb una perspectiva molt àmplia que permet ajustar el circuit a cada dona de manera ben individualitzada i segons les seves necessitats. Es parteix de la metodologia d'apoderament, la perspectiva de gènere, el model de competències i l'enfocament intercultural; es posa l'accent en la recuperació dels recursos personals i les competències que tenen les dones, i es promou la millora de la seva autoestima i autonomia. Es tracta, doncs, de posar un èmfasi especial en els processos personals de les dones i afavorir que iniciïn un procés d'apoderament que els permeti tirar endavant el seu projecte vital i professional. Durant aquest any, al programa DIMO en fase pilot durant el 2016 i 2017, hi han participat 69 dones, 6 de les quals transgènere.

¹⁰ Una mateixa dona va poder cursar més d'un taller o acció formativa.

Dades de perfil de les dones ateses

Pel que fa a les dades de perfil de les participants, s'observa que les dones originàries de països d'Amèrica Llatina representen un 39,13%, entre les quals destaquen les de l'Equador, amb un 11,59% del total; un 26,09% són originàries de països d'Àfrica, i entre les quals les provinents de Nigèria són majoria, ja que representen un 17,39% del total, per davant del 15,94% de dones autòctones. En tercer lloc, es troben les dones provinents d'Europa de l'Est, amb un 18,84%, i principalment de Romania, amb un 13,04% del total. Pel que fa a les franges d'edat, la més representativa és la de 36 a 45 anys, amb un 39,13%; seguida de la de 26 a 35 anys, amb un 30,43%; a continuació les més grans de 45 anys, amb un 24,64%, i les de 18 a 25 anys, amb un 5,80%; destaca el creixement de dones més grans de 46 anys.

Accions desenvolupades

El DIMO inclou un ampli ventall de recursos que les dones poden utilitzar segons quin sigui el seu pla individual a escala vital i professional:

- Orientació laboral per a la definició i execució del projecte professional.
- Accions per a la millora competencial: capacitació instrumental bàsica, tècnica i de competències transversals.
- Procés d'apoderament personal que permeti a les dones definir i executar el seu projecte vital, més enllà del projecte professional.
- Acompanyament personalitzat.
- Gestió d'ofertes laborals, borsa d'empreses col•laboradores i pràctiques a empreses.
- Aula de recerca de feina.
- Servei d'assessorament legal, de gestoria i de tramitació de prestacions.
- Suport a dones que han patit o pateixen violència de gènere.
- Grups d'anàlisi crític de les realitat per a l'apoderament.

3.1.3. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral formal de dones que exerceixen la prostitució. Entitat Anem per Feina

Definició del projecte

Ofereix acompanyament i abordatge personalitzat a dones que es troben en una situació estructural o conjuntural de desorientació, que necessiten un acompanyament personalitzat per obtenir alternatives d'accés al mercat laboral formal. Està adreçat a dones en situació regular o regularitzable, que hagin tingut una experiència laboral anterior, o que hagin tingut una formació prèvia que els hagi permès l'adquisició d'hàbits laborals (responsabilitat, puntualitat, relacions socials...). És un programa flexible, que accepta la incorporació de les participants en qualsevol moment i s'adapta a les seves necessitats personals segons cada moment.

Dades de perfil de les dones ateses

L'any 2016 van participar al programa 104 dones. El perfil de les dones ateses segons país d'origen¹¹ era el següent: El 43,27% de les dones provenien de països d'Àfrica, principalment de Nigèria, amb un 28,85% del total de les dones ateses. En segon lloc hi havia les dones d'origen de països d'Amèrica Llatina, amb un 27,88% (principalment de l'Equador i el Brasil); seguides de les dones provinents de l'Europa de l'Est, amb un 17,31% (principalment de Romania), i en tercer lloc d'Europa, amb un 11,54%, amb una representació de les autòctones d'un 9,62%. La franja d'edat predominant era dels 36 als 45 anys, amb un 45,19%; seguida per la franja dels 26 als 35 anys, amb un 28,85%; de 46 a 55 anys, amb un 15,38%; les de més de 55 anys amb un 9,62% (amb un augment respecte del 2015 ja que representaven un 3,42%), i un 0,96%, una dona, de 18 a 25 anys.

Pel que fa a la situació administrativa, un 89,42% de les dones tenien la situació regular i amb permís de treball i un 10,58% la tenien irregular i sense permís de treball.

Accions desenvolupades

El projecte es va estructurar en diverses fases:

- Fase d'informació i orientació.
- Acompanyament i ocupabilitat.
- Fase de tancament.

3.1.4 Projecte de formació sociolaboral. Entitat El Lloc de la Dona

Definició del projecte

El projecte té per objectiu millorar la qualitat de vida de les dones que exerceixen treball sexual mitjançant **processos de millora d'habilitats socials i laborals bàsiques, de formació i d'ocupabilitat sociolaboral** que es concreten en itineraris formatius i laborals personalitzats. Es caracteritza per ser molt flexible, ja que accepta la incorporació de les dones al programa en qualsevol moment, estableix la durada del procés formatiu de manera individualitzada, vincula el seu procés si és el cas a les ajudes socials que permeten el seguiment de l'activitat, i s'adequa a les necessitats canviants de les dones. Aquest projecte el porta a terme l'entitat El Lloc de la Dona, Germanes Oblates i l'Ajuntament hi dona suport a través d'un conveni des del 2006.

Durant el 2016 es van atendre **131 dones** diferents que van fer itineraris de formació prelaboral (114 dones) i itineraris d'inserció laboral (41 dones).¹²

¹¹ Es recull la dada per país d'origen, ja que hi ha dones que tot i que hagin tramitat la nacionalitat espanyola cal que continuïn treballant aspectes relacionats amb la immigració.

¹² Cal tenir en compte que una dona pot haver seguit un itinerari de formació prelaboral i d'inserció laboral.

Dades de perfil de les dones ateses

En relació amb el país d'origen de les dones participants al programa, un 82,44% provenien de l'Àfrica subsahariana, principalment de Nigèria, que han passat de representar un 69,39% el 2015 al 78,63% el 2016. La resta, i en menor mesura, provenien de Llatinoamèrica (8,40%), Romania (4,58%) i el Marroc i Espanya (3,82%). La franja d'edat més representativa és la de 26 a 35 anys, que representa un 41,22%, seguides de les de 36 a 45 anys, amb un 22,14%, i de 18 a 25, amb un 21,37%. Aquest programa i el d'emprenedoria social Dona Kolors, que també desenvolupa El Lloc de la Dona, són els dos únics programes de millora de l'ocupabilitat en els quals la franja d'edat més representativa és la de 26 a 35 anys, la qual cosa indica que en els programes prelaborals les dones que hi participen són més joves que en la resta de programes.

Accés a drets

La majoria de dones participants al projecte (67,18%) estaven en situació administrativa irregular. Pel que fa a l'accés a l'educació, el 39,69% de les dones ateses tenen estudis primaris, el 35,11% tenen estudis secundaris, el 7,63% no han estat escolaritzades i l'1,53% tenen estudis superiors. De la resta (16,03%) se'n desconeix el nivell d'estudis perquè a les dones els costa homologar els estudis que han dut a terme a la categorització d'estudis del nostre país. Cal posar en relleu que tant el fet de tenir la situació administrativa irregular com un nivell baix d'estudis, o no poder-los demostrar, dificulta l'accés de les dones al mercat de treball formal, limita els sectors d'ocupació als quals poden accedir i determina també el seu procés de formació, ja que els requisits per cursar les formacions sovint exigeixen tenir la situació administrativa regularitzada o un nivell d'estudis determinat.

Accions desenvolupades

Tenint en compte el perfil de les dones ateses i les necessitats detectades, el programa bàsicament s'ha concentrat en la millora d'habilitats bàsiques laborals i socials, i, en un segon terme, en la formació tècnica, ja que normalment les dones necessiten formació en idiomes (català i castellà, acollida bàsica i funcional, apoderament i altres competències). A més, l'entitat ofereix formació tècnica en atenció a domicili de persones grans, perquè aquelles dones que no poden accedir a recursos externs per no disposar de la documentació administrativa regularitzada també puguin fer formació tècnica. Durant el 2016, vuit dones han assistit a la formació tècnica interna d'atenció domiciliària i la formació s'ha adaptat amb un format més breu de l'habitual, ja que les dones que havien acabat els itineraris no tenien gaire disposició per continuar formant-se i menys per assistir a formacions llargues. En relació amb la prospecció d'empreses, aquest any s'ha contactat amb alguns restaurants i bars nous per a la inserció en el camp de l'hostaleria, i també s'ha contactat amb una empresa de neteja industrial. Pel que fa a les ofertes d'atenció domiciliària, es treballa en xarxa amb els centres de salut de la ciutat i rodalia per gestionar ofertes que fan els familiars dels pacients mitjançant les educadores i treballadores socials, i amb la Xarxa Laboral del Raval.

Finalment, en el projecte també s'ofereix seguiment a les dones quan accedeixen a una oferta de feina, a fi que puguin mantenir el seu lloc de treball i detectar possibles aspectes de millora des de l'experiència laboral.

3.1.5 Projecte d'emprenedoria social Dona Kolors

Definició del projecte

Projecte d'emprenedoria per crear **oportunitats de treball en l'àmbit de la costura**, majoritàriament adreçat a dones nigerianes, amb l'objectiu de dotar-les del nivell de professionalitat necessari per a la confecció de productes. Es disposa d'un taller propi de fabricació de peces de roba i de producció de complements de moda i de la llar, que es comercialitza amb la marca social Dona Kolors. El taller ha obert una línia de confecció per a dissenyadors externs a la marca que sol·liciten cosir-hi la seva roba.

El 2016 van participar al projecte 20 dones (21 el 2015), 14 de les quals van poder acabar la formació en costura.

Dades de perfil de les dones ateses

Un 80% de les dones participants procedien d'Àfrica (un 55% del total eren originàries de Nigèria i un 25% del Marroc), un 10% d'Àsia i una dona (5%) era autòctona. Gairebé la meitat tenien entre 26 i 35 anys (45%), un 20% de 36 a 45 anys, un 15% de 46 a 55, un 10% de 18 a 25, un 5% més de 55 anys i d'una dona se'n desconeixia l'edat.

Pel que fa a la situació administrativa, un 35% de les dones estaven en situació irregular (7 dones) i 13 dones tenien la situació administrativa regularitzada (65%).

Accions desenvolupades

Inclou la formació tècnica en costura, l'assessorament laboral, tant a escala individual com grupal, tutories individuals per valorar la situació personal i familiar de cada dona per garantir que poden sostenir el procés formatiu, atenció social (que han rebut 19 dones) i acompanyament continuat durant tot el procés.

Pel que fa al taller, s'ha pogut augmentar lleugerament la producció respecte de l'any anterior. Aquest fet ha permès mantenir els cinc llocs de treball generats, tres a temps complet i dos a temps parcial. S'ha continuat amb la línia de producció a tercers treballant per a 24 dissenyadors diferents i s'han augmentat lleugerament les vendes dels productes Dona Kolors, amb una presència a 29 botigues i a plataformes de venda en línia com Chic Place i Mercat Social, a banda del web Dona Kolors.

4. Altres projectes en marxa

4.1 Projectes d'atenció social

4.1.1 Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgència intermèdia i inclusió social

Definició del projecte

Té per objectiu donar respostes a les situacions d'exclusió i violències que presenten les dones que es troben en entorns de prostitució voluntària i forçada, i posar l'accent en aquelles que es troben en situació de vulneració més greu de drets, patiment de violències, discriminació per motiu d'origen i amb fills i filles al seu càrrec. Les activitats que es duen a terme inclouen l'atenció social en situació d'urgències, la mediació intercultural, així com la integració sociocultural i l'habitatge digne. Aquest projecte el porta a terme l'entitat Àmbit Prevenció, i l'Ajuntament hi dona suport des del 2006.

En total, el 2016 es van beneficiar del programa 68 dones (3 de les quals transgènere), ja sigui a través de la concessió d'ajuts econòmics, per formar part dels programes d'habitatge compartit o per participar als tallers. Concretament, es van atorgar un total de 263 ajuts econòmics a 68 usuàries i es va oferir habitatge compartit a una dona nigeriana i la seva filla i a dues persones transgènere. També en el marc d'aquest projecte, es van impartir cinc tallers per a mares en què van participar 26 dones i se'n van beneficiar de manera indirecta 36 infants.

Accions desenvolupades

Cobertura de necessitats bàsiques: ajuts econòmics

El 2016 es van atorgar un total de 263 ajuts econòmics (276 el 2015, 198 el 2014) a 68 usuàries del servei (78 el 2015, 65 el 2014) per un import de 10.176,25 euros, xifra que suposa una disminució respecte del 2015 del 4,71% en el nombre d'ajuts econòmics satisfets que han beneficiat un 12,82% menys de dones; en canvi, han suposat un 4,54% d'increment en l'import de les ajudes. Les dones ateses han rebut més ajuts i més continuats per poder fer una intervenció que pogués acompanyar millor les situacions de vulnerabilitat que presentaven algunes de les persones: possibles víctimes i víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, greus problemes de salut, monoparentalitat amb situació administrativa irregular, situació d'excarceració, retirades de custòdia de la DGAIA, falta d'empadronament i no poder accedir als serveis socials del territori, etcètera.

S'han cobert 39 demandes relacionades amb l'accés a l'habitatge. Pel que fa a salut, s'ha donat resposta a 20 demandes per ajuts per a medicaments de les dones i de les seves criatures. Quant a les demandes per desplaçaments, s'han concedit 188 ajuts de transport per 58 persones per acudir a tallers, a les visites de seguiment, i a recursos de salut, socials, de formació i inserció laboral per a cerca activa d'ocupació. Finalment, s'han cobert 11 demandes pel pagament de despeses de gestió de documentació administrativa (passaport, renovació NIE...); 3 per la cura d'infants i 2 per la compra de materials per a l'autoocupació.

Pel que fa al perfil sociodemogràfic de les dones que van rebre aquests ajuts, cal destacar que el 77,94% són dones procedents de l'Àfrica subsahariana, principalment de Nigèria, fet que es manté en els darrers anys amb poques oscil·lacions; la franja d'edat més representativa és la de 31 a 40 anys. Finalment, un 52,94% tenen una situació administrativa regular.

Accés a un habitatge digne: habitatge compartit

El recurs de l'habitatge compartit estava previst que s'adreçés a dones sense parella, a dones amb fills i filles a càrrec seu i a dones seropositives (VIH+). La modificació que s'ha fet aquest any afecta el perfil, ja que també s'han beneficiat del recurs dues dones transsexuals, que es trobaven en una situació de vulnerabilitat social i necessitat de cobertura i suport d'habitatge. En aquest sentit, cal destacar la dificultat que tenen les treballadores sexuals per trobar un habitatge digne, ja que no poden demostrar els seus ingressos i viuen el pes de l'estigma. Aquest fet s'agreuja per actituds racistes, quan les dones no tenen la situació administrativa regular o per transfòbia.

Accés a la formació: tallers de reforç i ajut en l'àmbit familiar i social

Es van impartir cinc tallers per a mares per promoure la integració sociocultural de famílies monoparentals de procedència nigeriana, en què van participar 26 dones i se'n van beneficiar de manera indirecta 36 infants.

Es va intervenir en l'àmbit familiar i es van treballar temes socioeducatius, la relació maternofilial, el sistema educatiu i el de salut, interculturalitat, la inclusió al país d'acollida tant de les mares com dels seus fills i filles, els drets de les dones i maneres d'afrontar les discriminacions.

Dret a la integritat física i psicològica i a una vida sense violències:

Per disminuir l'impacte de les violències en el col·lectiu s'han fet 38 atencions a 25 dones en situació de patiment de violències. En concret:

- *Possible situació de TEH-FES: 11 (deu dones i un home)*
- *Violència en la parella: 7 dones*
- *Violència en l'exercici del treball sexual: 8 dones*

Les persones ateses han estat informades dels drets i recursos existents, i en els casos en els quals s'ha considerat oportú s'han derivat a serveis especialitzats en l'atenció i detecció de les violències.

4.1.2 Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública. Entitat Metges del Món

El 2013 es va iniciar el projecte en el qual es duen a terme accions informatives i tallers de formació en salut sexual i reproductiva a dones i dones transsexuals que exerceixen la prostitució a la via pública. El projecte pretén promoure la prevenció de riscos sociosanitaris de les persones que exerceixen el treball sexual a Barcelona per millorar el seu estat de salut a través de l'educació com a eina de transformació per al canvi, tenint en compte la forta demanda de les dones per disposar d'informació i atenció en aquest camp. El 2016 es van fer 68 sortides a la via pública en les quals es van dur a terme 856 intervencions educatives i es va informar un total de 307 treballadores sexuals. Les temàtiques treballades han estat principalment les següents: hàbits saludables, sexe més segur i VIH.

Cal destacar les situacions de transfòbia a què s'enfronten les dones trans.

4.2 Projecte d'accions dirigides al col·lectiu de dones transsexuals

La Universitat de Vic i Spora Sinergies, per encàrrec de la Direcció de Feminismes i LGTBI, van fer durant el 2016 el disseny del **programa Carolines**: Proposta d'accions dirigides al col·lectiu de dones trans que exerceixen treball sexual a la ciutat de Barcelona.

El document és el resultat d'un estudi orientat a la millora de la qualitat de vida i a la protecció dels drets de ciutadania d'aquest col·lectiu. A partir d'un diagnòstic de necessitats que recull les demandes de les dones trans, es planteja un pla de treball amb uns àmbits d'intervenció que preveuen, entre altres, aspectes relacionats amb els drets laborals, de salut i de millora de l'ocupabilitat. A partir del 2017 es prioritzaran i es començaran a desplegar les actuacions corresponents.

5. Treball en xarxa i col·laboració d'ABITS

En aquest apartat es descriu la participació i coordinació de l'Agència ABITS en diversos espais de treball, tant amb entitats socials com amb altres actors institucionals.

5.1. Taula Tècnica de l'Agència ABITS

La Taula Tècnica, el 2016, va passar a treballar en format de subcomissions amb l'objectiu d'optimitzar les sessions de treball. Les temàtiques abordades van ser les següents:

- Subcomissió d'espai públic. Quatre sessions de treball els mesos de febrer, abril, juliol i setembre.
- Subcomissió laboral. Una sessió de treball el mes de setembre.

La Taula Tècnica de l'Agència ABITS va portar a terme una reunió plenària el mes de setembre del 2016 amb l'objectiu de debatre l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona.

Entitats

- Anem per Feina
- Fundació APIP-ACAM
- Creu Roja
- Fundació Àmbit, Àmbit Dona
- Genera
- Oblates del Santíssim Redemptor, El Lloc de la Dona
- Surt. Fundació de Dones. Fundació Privada
- Putes Indignades

Ajuntament de Barcelona

- Regidoria de Feminismes i LGTBI
- Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI
- Tinença d'Alcaldia de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
- Tècnica responsable de l'Agència ABITS
- Directora del SAS
- Equip de tècniques dels punts d'informació i atenció a les dones (PIAD Sant Martí, Ciutat Vella i les Corts)
- Tècnica de prevenció del Districte de Ciutat Vella
- Foment de Ciutat

5.2. Coordinació amb els cossos policials

Durant el 2016, s'han fet set reunions amb els cossos policials que operen a Barcelona: GUB, MMEE, CNP i Guàrdia Civil i va col·laborar en set operatius policials.

S'han iniciat accions de coordinació entre els actors que intervenen quan es produeixen casos de violència masclista de qualsevol tipus a les treballadores sexuals, en les quals participen GUB i MMEE. L'objectiu és coordinar des del primer moment totes les actuacions socials i policials i oferir a les dones les màximes garanties de seguretat. Aquestes accions es plasmaran en un document que establirà les pautes de la coordinació i l'àmbit d'aplicació de les quals serà la ciutat.

L'Agència ABITS va donar suport a possibles víctimes del tràfic d'éssers humans per garantir la protecció dels seus drets i informar-les dels recursos existents a la ciutat detectades pels cossos policials en operatius específics relacionats amb el delictes de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual. Es van fer diverses entrevistes per detectar indicadors compatibles amb alguna situació de TEH i per oferir els serveis i recursos especialitzats.

El espai de coordinació en temes de tràfic de persones, a partir del mes de setembre, els va anar establint la unitat contra el tràfic de persones amb finalitat d'explotació.

5.3 Estudis i protocols

Estudis encarregats:

- *Projecte Carolines*. Proposta d'accions dirigides al col·lectiu de dones trans que exerceixen el treball sexual a Barcelona (vegeu l'apartat 4.2).
- *Des de dins*. Informe qualitatiu sobre les percepcions, demandes i propostes de les treballadores sexuals que contacten amb clientela a l'espai públic de la ciutat

Protocols:

- *Circuit BCN contra el tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual*. Document de coordinació a la ciutat de Barcelona de tots els actors que treballen contra el tràfic d'éssers humans. Aquest document s'ha treballat i aprovat en el marc de la Taula Interinstitucional.

5.4. Coordinació territorial

L'Agència ABITS va mantenir la seva presència als districtes mitjançant les coordinacions habituals i la participació en espais de treball.

En el cas de Ciutat Vella, va col·laborar amb el Districte i el Servei de Gestió de Conflictes i va mantenir les sessions de treball en relació amb el Pla d'entorn de Salvador Seguí, i va participar, entre altres, en reunions amb els veïns i veïnes de la **Taula Veïnal Salvador Seguí**.

També es va assistir a la Taula d'Estiu de Ciutat Vella, i es va col·laborar amb el Districte de Ciutat Vella i les entitats en defensa dels drets de les treballadores sexuals davant d'expedients per sanció d'activitat de meublés a usuàries de l'Agència ABITS.

Així mateix, es van dur a terme reunions al districte de Sants i al districte de Nou Barris per abordar temàtiques específiques relacionades amb el treball sexual i el TEH-FES.

5.5. Col·laboració amb els serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva

Es va mantenir la feina de coordinació amb l'Agència de Salut pública, el Consorci Sanitari de Barcelona i la Direcció del Programa de Salut pel que fa als programes “Apropa't” i “Trànsit” que atenen les dones i persones transsexuals que exerceixen el treball sexual a la ciutat.

El mes de juny del 2016 es va participar en el debat científic de l'Agència de Salut pública de Barcelona titulat “Prostitució femenina i salut”.

ABITS va participar activament en l'estratègia de salut sexual i reproductiva que lidera l'Ajuntament de Barcelona des del Comissionat de Salut, en el grup de treball sobre l'àmbit comunitari i familiar coordinat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona i pel Consorci de Salut de Barcelona

5.6. Coordinació amb altres institucions i serveis municipals

L'Agència ABITS va mantenir la coordinació amb la Subdelegació del Govern a Catalunya, l'Oficina d'Estrangeria de Barcelona, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), la Fiscalia d'Estrangeria, el Consorci de Serveis Socials, etcètera. També es van dur a terme coordinacions amb el Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER) i el CUESB (Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona) i Barcelona Activa.

Es van fer diverses sortides a la via pública amb membres de la Sindicatura de Greuges de Barcelona i es va col·laborar estretament a donar a conèixer la situació del treball sexual i el TEH-FES a Barcelona.

Es va iniciar la col·laboració amb el Consolat dels EUA a Catalunya i amb el Consell d'Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya.

Es va oferir la possibilitat als nous estudiants de l'Escola Judicial perquè fessin pràctiques de treball al Servei d'Atenció Socioeducativa.

Com en anys anteriors, es va mantenir la participació de l'Agència ABITS en la comissió tècnica del Circuit, que col·lideren la Direcció de Feminismes i LGTBI amb el Consorci Sanitari de la ciutat. Així mateix, es van donar a conèixer els recursos i serveis de l'Agència en diversos districtes territorials.

Finalment, la Direcció de Feminismes i LGTBI va participar en la comissió de seguiment del Protocol català de protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans, amb la participació de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya, la Fiscalia Superior de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Catalunya, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis.

5.7. Taula Interinstitucional contra el Tràfic d'Éssers Humans

La **Taula Interinstitucional contra el Tràfic d'Éssers Humans de Barcelona** es va reunir sis vegades i es va treballar en la redacció del Circuit Barcelona contra el TEH-FES.

Els actors que integren la taula són els següents: la Regidoria de Feminismes i LGTBI, el Comissionat de Prevenció i Seguretat, l'Agència ABITS pel Treball Sexual, els tres cossos policials (Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra i Cos Nacional de Policia), la Subdelegació del Govern, l'Institut Català de les Dones, la Fiscalia d'Estrangeria, Judicatura i entitats socials (Genera, SICAR.Cat, Creu Roja, Fundació APIP-ACAM). L'any 2016 s'hi afegeix la DGAIA.

Durant el 2016 es va treballar per unificar i definir una bateria d'indicadors de detecció de víctimes de TEH-FES.

Unitat contra el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual

Des de la creació de la unitat, el setembre del 2016, s'han iniciat les reunions de coordinació per a l'atenció i el seguiment de casos.

5.8. Sensibilització i difusió

Presentacions i formacions:

- *Col·laboració en la formació impartida a professionals dels serveis socials de Nou Barris, amb perspectiva intercultural i de gènere, sobre el col·lectiu de persones nigerianes que resideixen a Barcelona.*
- *Visita de dos dies a ABITS del centre Pro Sentret de Noruega. Presentació de l'agència, sortides a carrer i visites a diverses altres entitats i institucions que formen part de la Taula Tècnica de l'Agència ABITS.*
- *Visita de l'ONG Kirkens Bymisjon Albertine de Noruega.*
- *Visita d'estudiants de Criminologia d'Holanda.*
- *Presentació de l'Agència ABITS als equips d'atenció a la infància i l'adolescència de Ciutat Vella.*
- *Visita d'un grup de diputades del Parlament alemany.*
- *Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Curs sobre tràfic d'éssers humans. Assistència a les víctimes de TEH a Barcelona.*
- *Congrés internacional de Dones Polícies. IAWP 2016.*

Premi:

Lliurament de la distinció commemorativa del Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona de la Delegació del Govern a Catalunya 2016.

Estudiants:

Es van atendre tots els grups d'estudiants provinents d'arreu de Catalunya que van demanar informació sobre el treball de l'Agència i la situació de les dones, així com els estudiants provinents d'Holanda i de la Facultat d'Educació Social de la Universitat de Barcelona. També es van atendre periodistes de diversos mitjans de comunicació.

6. Pressupost 2016

El pressupost executat l'any 2016 ha estat d'1.488.000 euros, un 11% menys que el pressupost del 2015. En el quadre adjunt es detallen els imports per conceptes i es fa una comparativa del pressupost del programa des de l'any 2010.

Pressupost	2010	2011	2012	2013	2014	2015 executat	2016 executat	Variació executat (€/%)	15/16
Agència ABITS									
<i>Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)</i>	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27	347.293,49	360.093,83		
	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27	347.293,49	360.093,83		
Ajudes econòmiques a dones	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00	24.723,54	32.615,99		
	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00	24.723,54	32.615,99		
Formació i inserció laboral	265.217,10	356.369,75	710.762,47	819.081,14	686.008,03	845.420,63	586.625		
Dispositiu integral de millora (DIMO)							230.175		
Dispositiu integral per a la recol·locació laboral (DIR)	224.625,85	232.487,75	260.799,35	368.027,93	318.791,78	394.837,15	90.618		
Recuperació, apoderament i inserció laboral de dones víctimes d'exploració sexual (RAI)	88.008,90	99.745,99	110.000,00	111.448,11	126.276,53		
Itinerari personal d'assessorament a la professionalització (ITI)	...	83.290,00	83.290,00	83.290,00	94.624,25	81.957,06	--		
Intervenció integral amb persones transsexuals (ACCIÓ)	128.727,22	128.727,22	64.000,00	64.000	--		
Itineraris laborals i formatius	40.591,25	40.592,00	48.590,00	48.590,00	40.592,00	40.590	44.555,73		
Dispositiu d'acompanyament	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000	40.000		
Projecte de costura	18.000,00	35.000	35.000		
Emprenedoria en costura	25.588,31	--		
Dona Impuls (Barcelona Activa) (3)	61.347,00	50.700,00	...	52.000	--		
Disseny del projecte laboral de persones transsexuals							20.000		

Atenció social a dones	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30	34.964,1	51.102,54
Urgències intermèdies (4)	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30	27.447,30	40.216,14
Formació en hàbits saludables							7.516,80	10.886,40
Atenció jurídica a dones						26.031,43	75.649,82	68.132,65
	26.031,43	75.649,82	68.132,65
Atenció a dones que exerceixen en espais tancats		10.000,00	20.000,00	38.648,14	75.232,54	103.464,37	137.907,50	
L'Eixample	7.808,14	31.232,54	52.464,37	52.464,37	
Les Corts	10.840,00	24.000,00	31.000	30.240,13	
Resta de la ciutat	...	10.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000	55.203	
Atenció a víctimes de l'explotació sexual	122.566,13	140.093,03	138.358,03	152.503,29	158.653,29	205.405,82	194.883,12	
Acolliment i protecció	96.197,22	99.564,12	99.564,12	99.564,12	99.564,12	113.822,33	113.822,33	
Pisos pont i pis d'autonomia	26.368,91	26.368,91	26.368,91	40.939,17	40.939,17	41.132,00	41.132	
Representació jurídica	...	14.160,00	12.425,00	12.000,00	18.150,00	17.992,70	18.150	
Altres projectes de tràfic						32.458,79	21778,79	
Estudis i avaluacions de projectes	14.160,00	21.073,84	52.717,69	40.384,50	61.914,26	33.311,23	43.939,05	
Avaluació de l'impacte d'ACCIÓ	13.945,25	--	
Avaluació d'impacte del RAI	19.365,98	9.235,47	
Estudi de la situació de la prostitució a la ciutat de Barcelona	30.000,00	61.914,26		12.944,58	
Impacte Surt - DIR-TS	...	21.073,84			
Indicadors de tràfic	12.624,79		21.659 (TEH)	
Impacte del programa de recuperació de l'explotació sexual (Sicar)	10.736,90			
Les Corts	14.160,00			
Estudi comparatiu de lleis	4.356,00			

Recomanacions a mitjans de comunicació	10.384,50
Estudi legislatiu i social	25.000,00
Base de dades del SAS	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00	--
Creació i millora. Manteniment	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00	--
Altres	18.460	4.381,87	22.673,83	2.700,00	11.188,01	12.800
Comunicació, treball en xarxa i altres	18.460	4.381,87	2.673,83	2.700,00	6.700,00	6621,12
Cooperació internacional	20.000,00	--
Material profilàctic					4.056,01	6.179,41
Total	709.272,35	818.661,30	1.279.654,01	1.383.647,70	1.389.854,12	1.488.000,4 -
						- 193.420,61
						-11 %

BCN

Informe sobre els serveis i programes que
componen l'Agència per a l'Abordatge Integral
del Treball Sexual (ABITS)

INFORME ABITS 2016